

[Handelsministeren.]

se bort fra, at Arbejderne skulde have det, der var opnaaet Enighed om, det har de givet Udtryk for overfor mig ved mere end en Lejlighed, og jeg tror ogsaa, at disse Dyrkere deler den Opfattelse, jeg her har gjort gældende, at ingen skal have Lov til at skulke sig fra sine Forpligtelser; er de fælles om Rettighederne, maa de ogsaa være fælles om Pligterne.

Det er rigtigt, hvad der er berørt af baade det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch og det ærede Medlem Hr. Larsen-Badse, at der ikke er kommet meget ud af Bestemmelsen om, at man kunde lette Fragten for de Roedyrkere, der boer langt borte fra Fabrikken; de har faaet en meget ringe Andel i den halve Øre, som vi ved den sidste Lov bevilegede i den Hensigt, at de skulde have en Fragtlettelse. Men det skyldes paa ingen Maade noget Indgreb fra min Side, tværtimod, jeg har ganske naturligt maattet overlade dette Fragtlettelses-spørgsmaal til Afgørelse hovedsagelig indenfor Roedyrkernes egen Kreds. Resultatet er imidlertid blevet, at det ikke har været muligt at naa til en Ordning, da Roedyrkernes ikke har kunnet enes. Da man skulde til at udregne, hvorledes en saadan Fragtlettelse kunde etableres, viste det sig, at den paa mange Maader vilde falde vilkaarligt, og Resultatet er da til syvende og sidst blevet, at kun en meget ringe Del af det Beløb, som den halve Øre udbragte, har kunnet anvendes til Fragtlettelse. Men den er jo alligevel kommet Roedyrkerne til gode, kun ikke i Form af Fragtlettelse, saaledes som Forudsætningen egentlig var. Dette kan beklages, men jeg tror ikke, der er noget at gøre ved det; jeg tror, vi maa tage dette Forhold til Efterretning og saa undlade at gøre nye Forsøg i den Retning, for jeg tror, de vil falde lige saa uheldigt ud.

Jeg takker det ærede Medlem Hr. Clausager, der paa Venstres Vegne nu anbefalede Lovforslaget, for, at han vil medvirke til, at det kan blive hurtigt behandlet. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa den lille „Venlighed“ overfor mig, hvormed det ærede Medlem ledsagede sin Tilslutning til Lovforslaget, idet han sagde, at det var en ubegribelig Sendrægtighed, jeg havde vist ved først nu at fremsætte det.

Der kan naturligvis altid tvistes om, hvorvidt et Lovforslag af denne Art bør fremsættes før eller senere. Jeg havde bestræbt mig for i Aar at faa Lovforslaget frem i god Tid, men jeg mødte en saa afvisende Holdning fra Roedyrkernes Side, at jeg en Overgang troede, at de egentlig ikke

havde nogen Interesse i at faa Lovforslaget fremmet, idet de Krav, de stillede, var af en saadan Art, at de ikke kunde danne noget Grundlag for en Forhandling. De meldte sig nu alligevel lidt senere, men dog ikke med noget Mandat, og jeg tror saamænd heller ikke, der er sket nogen Skade ved, at Forhandlingerne ikke er ført til endelig Afslutning endnu. Som jeg allerede har gjort Rede for ved Lovforslagets Fremsættelse, vil man vistnok i det store og hele føle sig tilfreds med Lovforslaget, saaledes som det her foreligger, og Forhandlingerne er jo for saa vidt ogsaa ført til Ende med de respektive Parter.

Endvidere skal jeg sige, at Loven jo i Fjor først blev vedtaget den 23. Marts, og naar vi nu skynder os, kan vi ogsaa faa dette Lovforslag vedtaget den 23. Marts, eller i hvert Fald i Dagene deromkring — saa der kan ikke være sket nogen større Skade. Man har jo givet Lovforslaget Tilslutning fra alle Sider, man har erkendt, at det var bygget rigtigt op, endogsaa var bedre end det Lovforslag, der blev vedtaget i Fjor, saa jeg kan egentlig ikke se, der skulde være sket nogen synderlig Skade. Men ellers vil jeg give de Betragtninger Tilslutning, som gaar ud paa, at man i god Tid skal vedtage et saadant Lovforslag.

I Aar ved for øvrigt alle Parter, at der skal dyrkes Roer, og det er mig meddelt fra saa paalidelig Kilde, at jeg ingen Grund har til at tvivle paa, at det er rigtigt, at det største Problem i Aar vil blive, ikke at faa dyrket Roer, men at faa Areaerne begrænset. Det bliver et af de vanskeligste Problemer. Der vil blive en saadan Tilslutning til at dyrke Roer paa det her foreliggende Grundlag, at der ikke kan være Tvivl om, hvad Landmændene vil gøre — og det er i denne Forbindelse Landmændene, det kommer an paa, og at de i Tide kan faa deres Arealer for Dyrkning tilrettelagt.

Jeg forstaar saa udmærket godt, at det ærede Medlem Hr. Clausager vilde forme en Del af sin Tale saaledes, at han kunde beklage, at det Forslag, som Venstre stillede i Fjor, ikke kunde blive vedtaget, og at man nu maatte gaa ind paa noget, som efter hans Opfattelse ikke var saa fyldestgørende som det, Venstre havde opstillet. Heroverfor skal jeg overhovedet ikke gøre nogen Bemærkning udover denne, at nu er det det Lovforslag, der her foreligger, der er til Behandling, og det maa vi holde os til, og at det ikke kan nytte, at vi diskuterer et Forslag, der ikke foreligger, og som vi diskuterede i Fjor,